

Rahandusministeerium
info@fin.ee
Suur-Ameerika tn 1
Tallinn, 10122 Harju maakond

Teie 19.03.2025 nr 1.1-10.1/1416-1

Meie 02.04.2025 nr 11.1-1/25/645-2

"Avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmiseks antava toetuse kasutamise II taotlusvooru tingimused ja kord" kooskõlastamine

Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlastab riigihalduse ministri määruse „Avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmiseks antava toetuse kasutamise II taotlusvooru tingimused ja kord“ eelnõu ja sellega kaasnevad dokumendid alljärgnevate märkustega arvestamisel.

1. Eelnõu § 3 lõige 8 „energiatõhususe töid ei toetata“- toetuse taotleja/ toetuse saaja selguse huvides muuta sõnastust: „energiatõhususe tööd ei ole abikõlblikud“.
2. Eelnõu § 4 lõikes 4 palun kaaluda lõpptähtaja sätestamist. Võimalus on ka vähemalt seletuskirjas selgitada, et kõige hilisem projekti lõpptähtaeg saab olla 30.09.2033.
3. Eelnõu § 7 lõikes 2 palun täpsustada, milliseid toetusi silmas peetakse ning milliste andmete alusel RTK nõude täitmist kontrollib. Selgituseks - nõudeks taotlejale ei ole mõistlik seada tingimusi, mille täitmist kontrollida ei ole võimalik;
4. Eelnõu § 15 - kuna toetus on seotud konkreetse viieaastase kasutusnõudega, siis on mõistlik see ka taotluse rahuldamise otsuses välja tuua.
5. Eelnõu § 17 lõike 2 punktides 1, 3, 4 räägitakse maksetaotlusest. Tegelikult e-toetuses toimub toetuse väljamaksmine kuludokumentide alusel. Lähtuvalt sellest on ka seletuskirjas sama paragrahvi selgituses maksetaotluse mõiste kasutusel. Palun kontrollida ja teha vajalikud parandused.
6. Eelnõu § 18 punkt 6 – palun täpsustada, kas piisab ainult RTK teavitamisest ja võib hoone võõrandada?
7. Eelnõu § 20 lõige 2 punkt 1- „andmed projekti elluviimise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, projekti tegelik kogumaksumus ning eesmärkide täitmine“- palun asendada sõna "eesmärgid" sõnaga "näitajate", s.o „... ning näitajate täitmine“.
8. Eelnõu § 20 lõige 2 punktis 2- „hoone kasutusluba“- digiprügi vähendamiseks palun asendada „hoone kasutusloa number“, Riigi Tugiteenuste Keskusel on olemas ligipääs EHR-le, dokumenti ise meie ei vaja.
9. Eelnõu § 20 lõikes 3 on kirjas, et lõpparuande ning sellega seotud teabe ja dokumendid esitab toetuse saaja esindusõiguslik isik e-toetuse keskkonna kaudu. Palun täpsustada, kas ainult lõpparuanne tuleb esitada esindusõigusliku isiku poolt või ka järelearuanded ja kuludokumendid?

10. Eelnõu § 20 lg 7 punkt 1 „hoone aastane energia tarbimismaht“ - seletuskirjas selgitada, et kas järelaruandes tuleb elektrienergia andmete esitamisel kasutada sama põhimõtet, mida kasutatakse koostatavas energiaauditis, et hoones prognoositud elektritarbimise kogusest tuleb maha võtta päikesepaneelide poolt toodetud võrku müüdnud elektrienergia kogus? Või tuleb „hoone aastane energia tarbimismaht“ all näidata elektrikoguse puhul võrgust saadud (ostetud) elektrienergia kogus?
11. Eelnõu § 20 lg 7 punkt 3 „toodetud taastuenergia aastane maht“ – palun seletuskirjas selgitada, kas selle all mõeldakse kogu toodetud taastuenergia kogust (nt päikesepaneelide puhul võrku müüdnud + omatarbeks kasutatud elektrikogus)?
12. Eelnõu § 21 pealkirjas palun asendada sõna "rahastamise" sõnaga "rahuldamise".
13. Palun lisada eelnõusse vaidlustamise kord.
14. Ettepanek seletuskirja täiendada näidetega majandustegevusest, millisel juhul tuleks riigiabi reegleid rakendada, et oleks võimalik hinnata kas kultuuriväärtusega ja avaliku sektori omandisse kuuluvates hoonetes osutatakse üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid. Kuna komisjoni otsuse art 6 kohaselt tuleb pärast projekti elluviimist 10 aasta jooksul kontrollida kas hüvitist on makstud mõistlikus suures, siis oleks hea teada kas on realistlik võimalus, et toetust antakse ka riigiabina.
15. Eelnõu § 3 lõige 9 punkt 3 sätestab, et meetmest ei toetata projekte, mille elluviimise tulemusel rekonstrueeritud hoone kogu köetavast pinnast planeeritakse kasutada viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates aasta keskmisena vähem kui 90 protsenti.

Seletuskirjas on täiendus, et hoone vakants, s.o aasta keskmine kasutamata köetav pind ei või olla suurem, kui kümme protsenti hoone kogu köetavast pinnast ning näide 3: Toetust saanud hoone on kalendriaasta jooksul 30 päeva kasutuseta, aga ülejäänud 335 päeva saajaprotsendiliselt kasutusel. Hoone aasta keskmine kasutusmäär on 91,8% ($335/365 * 100\%$).

Seletuskirja näide 3 palun sõnastada vakantsuse põhjal, mitte hoone kasutuse põhjal. Nt koolihoone on suvevaheajal 3 kuud kasutuseta (kuigi koolihoone kasutus on koolihoone) või nt muuseumihoone talvel suletud.

16. Palun ühtlustada eriheitetegurid asja, 10.03.2025, jõustunud rahandusministri 26.09.2023 määruse nr 36 “Moderniseerimisfondist kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord” lisa 2 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/128092023021?leiaKehtiv>) olevatega.
17. Tulenevalt Riigikohtu põhiseaduslikkusele järelevalve kolleegiumi 23.09.2024 määruses asjas nr 5-24-7 viidatud asjaolust, et toetuste rakendusüksusel ei pruugi olla sisulist pädevust kontrollida igakülgset seda, kas riigihangete seaduse kõiki norme on järgitud ning et määruse andja saab rakendusüksuse tegevust lihtsustada seeläbi, kui sätestab olulisemad riigihankealased kohustused määruses endas, tuleb määrust täiendada konkreetsete rikkumistega, mille puhul teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni.

Soovitame kehtestada toetuse saaja kohustused seoses hankimisega näiteks järgmiselt:

„Toetuse saaja on kohustatud lähtuma projektiga seotud riigihanke korraldamisel riigihangete seadusest, sealhulgas:

1) kohtlema võrdselt kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riigis;

2) jälgima, et kõik riigihankes kehtestatud tingimused, piirangud ja kriteeriumid oleks riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud, sealhulgas

jälgima hankemenetluse korral, et kehtestatud kvalifitseerimistingimused vastaksid hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele;

3) vältima konkurentsi kahjustavat huvide konflikti;

4) valima riigihanke korraldamisel õige menetluse, sealhulgas valima hankemenetluse liigi kooskõlas riigihangete seaduse §-des 48–50 nimetatud alustega, ja viima lihthanke piirmäära ületavad projektiga seotud hanked läbi riigihangete registri kaudu;

5) esitama rahvusvahelise piirmääraga võrdse või seda ületava eeldatava maksumusega hankelepingule eelnenud hankemenetluses hanketeate Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;

6) esitama riigihangete registrile hanketeate avatud hankemenetluse, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse alustamiseks;

7) järgima riigihanke osadeks jagamisel riigihangete seaduse §-s 28 sätestatud tingimusi;

8) kehtestama hankemenetluse korral pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad kooskõlas riigihangete seaduse §-dega 93 ja 94;

9) lähtuma lihthankemenetluse korral riigihangete seaduse §-s 125 sätestatud tingimustest;

10) lähtuma sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korral riigihangete seaduse §-des 126 ja 127 sätestatud tingimustest;

11) lähtuma ideekonkursi korraldamisel riigihangete seaduse §-des 128–130 sätestatud tingimustest;

12) lähtuma riigihanke alusdokumentide muutmisel riigihangete seaduse §-des 81 ja 82 sätestatud tingimustest, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;

13) tagama, et riigihanke alusdokumentide kohta esitatavad selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid ei muuda riigihanke alusdokumente riigihangete seaduse § 46 lõike 3 tähenduses;

14) tegema riigihanke alusdokumendid ettevõtjatele elektrooniliselt piiranguteta tasuta kättesaadavaks riigihanke avaldamisest arvates, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;

15) avaldama riigihanke alusdokumentides kvalifitseerimise tingimused ja pakkumuste hindamise kriteeriumid ning neile antud suhtelised osakaalud, kui neid ei ole avaldatud hanketeates, välja arvatud juhul, kui hankija ei ole neid kehtestanud;

16) avaldama riigihanke alusdokumentides tehnilise kirjelduse ning tagama selle kooskõla riigihangete seaduse §-s 88 sätestatud tingimustega, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;

- 17) kõrvaldama riigihankest pakkuja, kelle puhul esinevad riigihangete seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamisalused, välja arvatud juhul, kui riigihangete seaduse kohaselt ei ole nõutav kõrvaldamisaluste kontrollimine;
- 18) jätma kvalifitseerimata pakkuja ja taotleja, kes ei vasta riigihanke alusdokumentides ettenähtud kvalifitseerimise tingimustele;
- 19) lükkama pakkumuse tagasi, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt;
- 20) jälgima, et konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral ei toimuks läbirääkimisi hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumnõuete üle;
- 21) jälgima, et võistleva dialoogi korral ei toimuks läbirääkimisi hindamiskriteeriumide üle;
- 22) tunnistama edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide ja nende suhtelise osakaalu kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse;
- 23) sõlmima hankelepingu riigihanke alusdokumentides ettenähtud tingimustel ja vastavuses edukaks tunnistatud pakkumusega juhul, kui läbirääkimised ei ole lubatud või ei olnud nende pidamiseks võimalust või ei olnud tingimusi riigihanke alusdokumentides ette nähtud;
- 24) lähtuma hankelepingu sõlmimisel raamlepingu alusel riigihangete seaduse §-s 30 sätestatud tingimustest;
- 25) lähtuma hankelepingu täitmisel hankelepingus ja riigihanke alusdokumentides ettenähtud tingimustest;
- 26) lähtuma hankelepingu muutmisel riigihangete seaduse § 123 lõikest 1, kui see on nõutav riigihangete seaduse kohaselt, ning muul juhul tagama hankelepingu muudatuse kooskõla riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.“

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Sell
osakonnajuhataja

Kaidi Kenkmann
Kaidi.Kenkmann@rtk.ee